

Nova Pravda

Glasilo Narodno-Socijalistične Stranke.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Narodni dom, Kopališka ulica, I. nadstropje.

Izhaja vsako sredo in soboto.
Posamezna številka voja 1 K.

Naročnina: mesečno 8 K, četrtletno 24 K, polletno 48 K, celoletno 96 K. — Inserati po dogovoru.

Ironija „internacionalne“.

Proti komunistom — ustanoviteljem internacionalne — se je pričela vojna deloma v pravem, večinoma pa še-le v širšem pomenu besede. Prava vojna se je pričela, kakor znano, v Nemčiji; in ona druga, v širšem pomenu, je v najboljšem tiru v Nemški Avstriji. In to je ironija, kakor je malo pozna zgodovina. Ako namreč govorimo o kakoršnikoli obliki vojne proti komunistom v Nemčiji in Nemški Avstriji in pri tem obenem uvažujemo, da to vojno vodijo v eni kakor drugi omenjenih držav, socialni demokrati, se nam mora to zdeti kot nekaj naravnost neverjetnega. Posebno če nam je vsaj površno znana zgodovina komunizma in nemške socialne demokracije ali „internacionalne“, kakor se sama rajši nazivlja. Komunizem, soc. demokracija in „internacionala“ to je namreč troje imen za eno in isto politično strujo. Ena in ista ideja je dobila že v davnih vekih pred Kristom naslov komunizem. Še-le francoski komunist Leroux je leta 1832 isti ideji dal drugo, pravilnejše ime: socializem. In še-le 30 let pozneje je iz te in zato idejo pravzaprav Lassalle v Nemčiji ustanovil organizacijo: soc. demokratsko stranko. In par let pozneje je Karol Marx vse te, do tedaj obstoječe organizacije združil v „internacionalo“. In zopet 10 let pozneje je oče ruskih boljševikov Bakunin, to prvo „internacionalo“ v hudem boju proti Marxu — za večno pokopal.

Te kratke posnetke iz zgodovine komunistov, soc. demokratov in „internacionalne“ si je treba za lažje razumevanje sedanje vojne proti komunistom dobro zapomniti.

Zgoraj smo rekli, da je ta vojna nezasižana ironija. Zakaj? No, zato, ker te vojne proti komunistom ne bijejo kapitalisti, ali sploh nasprotniki soc. demokracije, marveč pričela jo je in bide jo — socialna demokracija sama, torej stranka, oziroma ista politična struja sama proti sebi! In pomislite — da je ironija še večja — ta boj bide stranka sama proti sebi baš v času, ko ji je najbolj potreba biti složna, v času, ko ji je poraz svetovne vojne za uresničenje njenih idej ponudil priliko, kakor je ni bilo nikdar prej in kakor je nikdar slej ne bode več. In to ravno v Nemčiji in Nemški Avstriji, torej v domovini „internacionalne“, v obeh državah, kjer je ta stranka na krmilu vlade, v obeh državah, kjer ima stranka priliko udeležiti ves svoj program in idejo, katera se je skozi tisočletja ob neskončnih žrtvah zamaš borila za svoje uresničenje. Ni to ironija?

Torej bratje v eni hiši so se med seboj spri in v času, ko bi imeli po dolgih bojih in žrtvah postati sami svoji gospodarji v tej hiši. In oni med njimi, ki so močnejši, so vrgli druge, ne kot brate, nego kot roparje ven iz hiše in zdaj streljajo na nje, jih preganjajo in izganjajo sploh iz domovine ven, ven!

To je usoda nemških ustanoviteljev „internacionalne“!

Ni to več ko ironija? Ne! Še več ko ironija je to-le: v času, ko Nemčija in Nem. Avstrija preganjata in izganjata komuniste in ko je avstrijski državni kancler komuniste javno obsodil za norce in državi nevarne

zločince, jih naša kraljeva vlada podpira! Da, javno podpira celo take elemente, ki so iz tujih držav izgnani, pribežali v Jugoslavijo, in sicer ravno v obmejno ozemlje, kjer nemoteno rujejo in ščujajo proti naši državi, vprizarjajo štrajke in revolucionirajo vsled draginje že itak razburjeno maso proletarijata.

In še več ko ironija je tudi dejstvo, da v času, ko se v tujih državah zadnji ostanki „internacionalne“ nahajajo v popolnem razkroju, se celo med našo inteligenco še vedno dobe ljudje, ki trdijo, da so sicer zavedni Jugoslovenci, pa na shodih komunistov in nemškonacionalnih socialnih demokratov na vse grlo vpijejo: Hoch die „Internationale“!

Socializacija.

Če danes dva govorita o socializaciji, si gotovo predstavlja vsak nekaj drugega pod to besedo, ki je danes eno najbolj izrabljanih političnih gesel. Od običajnega podražavljenja pa do najradikalnejšega boljševističnega komunizma — vse se označuje s socializacijo, ki naj ukrepi in utrdi vpliv javnosti ali nastavljenec na vodstvo podjetij, ker je do sedaj odvisno le od vse-mogočne volje kapitala. Težko je še danes ostro omejiti pojem socializacije. Morda nam zakonodaja ustvari godlago, ki jo bode moralo pravosodstvo izpopolniti — še-le potem bode mogoče pojem socializacije natančno opredeliti.

Na vsak način pa to, kar se danes razume pod podražavljenjem ali nacionalizacijo, še ni prava socializacija, dasi je tudi končni cilj socializacije ta, da bode celokupno produkcijo in promet vodila in uravnavala celokupnost ljudstva, ona celokupnost, ki jo imenujemo državo in katere izvršujoči organ bode uradništvo. Podražavilo se je že marsikaj pred vojno. Najznamenitejši primer je podražavljenje železnice, ki so po večini prešle v državno last, oni mali preostanek pa, ki je še tudi nadalje ostal v rokah privatnih družb, pa mora oddajati državi 50%, in celo 60% čistih dohodkov. Tudi mnoge druge akcijske družbe z velikimi dohodki so se potom visokih davkov pritegnile k prispevanju v vseobčo korist.

Da mora biti država v kar največji meri udeležena na dobičku in pri vodstvu večjih podjetij, o tem so si pravzaprav vse politične stranke edine, s tem pa seveda ni rečeno, da so vse stranke zavrgle svoj ideal zasebnega kapitala. Tudi mi vemo, da bi se morda najhitreje povzdignilo naše gospodarstvo potom najskrajnejšega izrabljanja naših prirodnih bogastev, krvavega izkoriščanja delavskih mas v dvanaest in večurnem dnevnem delu, z žrtvovanjem mladih otroških življenj pri delu v tovarnah — vemo, da bi se morda najhitreje na ta način pridobil kredit na zahodu in bi se naša valuta dvignila. Toda te poti si, vsaj odkrito, ne upajo priporočati in proglašati danes niti stranke, ki jim je zasebni kapital še vedno zlato tele na oltarju njih programa, ker vedo, da bi se s tem zamerile veliki večini ljudstva, ki je brezmetja in bi hotela dosti raje s nasprotno — razlastiti vsa velepodjetja, ne zavedajoč se, da bi prenačljen korak v tem pogledu mogel celo naše gospodarsko življenje prenesti v njegovih temeljih in mu škoditi za

leta naprej. Zato se morajo tudi te stranke rade ali nerade sprijazniti z mislijo socializacije.

Po našem mnenju naj bi se volilni boj ne vršil v znamenju socializacije kot take, ki je gromka fraza, kakor toliko drugih, temveč v znamenju načina, kako jo izpeljati, kako uresničiti udeležbo naroda na delu in dobičku posameznih podjetij. Kdor se s temi stvarmi resno peča, naj bi se torej vprašanju socializacije ne umaknil s par lepo donečimi frazami, temveč naj se poglubi v to snov in zavzame smotreno stališče.

V tem, kar se v današnjem razvojnem stánju razume pod socializacijo, se z lah-koto ločijo tri težnje. Politična težnja meri na to, da bi upeljala v tovarne in pisarne na mesto absolutizma lastnikov nekako sestavo; gospodarska hoče zagotoviti nastavl-jencem primerno udeležbo na dobičku; mo-ralična končno hoče uničiti svojevoljnost in anarhijo na delavnem trgu in uvesti strogo dolžnost do dela obenem s pravico do dela. Eden prvih, ki je zasledil ta moralni moment v socializaciji, je bivši avstrijski finančni minister dr. Steinbach, ki je opozoril na posebnosti razmerja med državo in njenimi uradniki in tako postal znanstveni utemeljitelj uradniškega prava. Ona bistvena oko-liščina, ki loči stanje privatnega uradnika od stanja državnega uradnika, je pač ravno ta, da državni uradnik, ki izpolnjuje svojo dolžnost, ne sme biti odpuščen, da se raz-merje med njim in državo lahko pretrga le vsled gotovih, v disciplinarnem redu dolo-čenih prestopkov. Danes vidimo, da je ta red že prestopil meje državne službe, in da danes ne uživajo tega varstva le uradniki drugih javnih oblasti, kakor so to deželna, okrajna in občinska oblast, temveč da so že skoro vsa večja privatna podjetja, ustvarila takozvane službene pragmatike, ki kolikor toliko zasiguravajo uslužbencu nje-govo bodočnost in življensko eksistenco.

V tej smeri bode socializacija gotovo dosegla svoje prve pozitivne uspehe. Pravico nastavljenec na delo in plačilo v bodoče ne sme braniti le papirnata pragmatika, štčtili jo bodo tudi delavni sveti, ki morajo imeti vpogled in kontrolo nad vodstvom podjetij. Težje je vprašanje udeležbe na-stavljenec na dobičku podjetja, za katero delajo. S številkami je namreč doka-zano, da bi le malenkosten znesek prišel od dobička podjetja na posameznega nastav-ljenca po odbitku vsote, ki je potrebna za obnovo in rezervno. Vendar se da, vsaj teo-retično tudi o tem vprašanju razmišljati; čeprav bi namreč bil ta delež le majhen, bi vendar vzbujal v delavcu zavest in veselje, da dela za sebe, razvil bi v njem moralno zavest svobode in veselje do dela. V Nemčiji in Avstriji so se že pod pritiskom okoliščin odločili za postopno socializiranje, ker že itak na robu prepada stoječe gospodarsko življenje teh dveh držav ne prenese niti najmanjšega udarca več. In kakor rečeno, prenačla socializacija lahko na mnogo let silno oškoduje gospodarsko produkcijo, da v nekaterih strokah jo celo popolnoma uniči. V tem spoznanju sta se imenovani državi odločili za pot revolucije ali razvoja in so-cijaliziralo se bode korak za korakom, pred-vsem produkcijska podjetja, n. pr. premogo-kope, ki so še danes več ali manj pod javno kontrolo. Kakor vse kaže, bo šla tudi

češka država isto pot, dasi se ravno v zad-njih dneh pojavljajo vedno češče demon-stracije soc. dem. delavstva, ki proti volji svojih lastnih voditeljev zahtevajo radikalne rešitve. Sejali so veter, sedaj žanjejo vihar. Vendar pa se kaže, da se bo razsodnejšim med njimi posrečilo, da privedejo nahujskamo in zapeljano delavstvo zopet do treznega mišljenja.

Tudi na Ruskem je radikalna socijali-zacija žela popolen neuspeh in je ta ne-previdnost uničila skoro vse gospodarsko življenje te velike in bogate države. Zato se je odločila sovjetska vlada, kakor po-ročajo baš te dni maloruski časopisi, da razpusti vse delavske svete, ker so povzročali po lastnih Ljeningovih besedah le nemir in rušili veselje do dela med delavstvom; vse delo je sedaj ta vlada popolnoma zmilitari-zirala in je uvedla v obratih strogo vojaško disciplino.

Po vseh teh izkušnjah bo vsakemu uvidevnemu človeku pač dovolj jasno, da je tudi v naši domovini edino prava pot k socializaciji ona pot, ki pelje preko revolucije, to je smotreno pospeševanje razvoja in vse drugo le igranje z ognjem nad slamnato streho našega narodnega gospodarstva.

Kautsky o zvezi boljševikov z nemškim militarizmom.

Karlu Kautsky-ju (znanemu socijalistič-nemu voditelju v Nemčiji) je bila v listo-padu 1918 od pooblaščenec nemške re-volucije poverjena naloga, da pregleda akte, tikajoče se krivde na izbruhu vojne in uređi njih objavljenje. Kot uspeh svojega raz-iskovanja je sedaj izdal senzacionalni spis „Wie der Weltkrieg entstand“, v katerem dokumentarično dokazuje, da je vojno ve-doma povzročil cesar Viljem v zvezi z av-strijsko diplomacijo. Na koncu svoje knjige govori tudi o razmerju nemških vojaških krogov napram boljševizmu in pravi, da je Nemčija, ko je tekem vojne uvidela svojo slabo situacijo, poskušala ustvariti revolucijo, kjerkoli se je pokazala najmanjša mož-nost na uspeh. „Ko se,“ pravi Kautsky „niso pustile speljati Združene države ameriške (s ponudbo britske Kanade), je poskusila Nemčija svojo srečo z Mehiko, ki naj bi dobila nekaj držav severoameriških. Isto-časno je iskala podporo pri irskih zavez-nikih, italijanskih anarhistih, ameriških aten-torjih in konečno pri ruskih boljševikih, ki jih je nemški generalni štab podpiral na vse mogoče načine“. Kakor vidimo torej, nista Ljening in Trocki prva, ki iščeta pod-poro v svetovni revoluciji, ki naj bi jo povzročili njuni emisarji. Viljem in Moltke sta njima v tem pogledu že kazala pot.

Kautsky pravi nadalje, da je ta nemška politika žela uspeh edino-le na vzhodu, povsod drugod pa se je vsa agitacija po-nesrečila. „Nemška politika, pustiti izkrvaveti skupaj z Nemčijo tudi njene nasprotnike, je dosegla svoj cilj samo v Rusiji, a tukaj se ji je posrečilo to edino-le z revolucijo-niranjem prebivalstva. Oba cilja sta v kar najtesnejši medsebojni zvezi. Ali po zru-šenju ruskega militarizma bi padel carizem sam od sebe, tudi če bi nemška vlada boljševizmu ne nudila nikake podpore. Omejenost nemške politike se je pri tem

zopet pokazala, ker ni uvidela, da s tem, ko zažiga streho sosedne hiše, obenem zažiga tudi svoj lastni dom“.

Izvajanja tega znanega nemškega Marxista, podprta s točno poznanostjo v poštev prihajajočega materiala, so nam nov dokaz, da je bil ruski boljševizem v zvezi z nemškim militarizmom in od njega z vsemi sredstvi podpiran. Ljenu in Trocki sta imela torej lepe zaveznike in patrone. In vendar bi nam naši soc. demokrati radi dopovedali, da je ruski boljševizem premagal in uničil nemški militarizem.

Politične vesti.

Jugoslavija.

Nova koncentracijska vlada? V Beogradu kujejo novo vlado, ki se naj sestavi iz zastopnikov vseh političnih strank — torej takozvana koncentracijska vlada. To je izrečna želja regenta Aleksandra.

Dr. Ribar, predsednik narodnega predstavništva. Mesto nagloma umrlega predsednika narodnega predstavništva dr. Pavloviča je začasno prevzel podpredsednik dr. Ribar, ki je te dni v to svrhu dospel v Beograd.

Usoda Črne gore. V smislu sklepa londonske konference ima v Črni gori plebiscit odločiti, ali se naj Črna gora združi z Jugoslavijo ali naj ostane samostojna.

Obsodba zagrebških komunistov. Znani proces proti zagrebškim komunistom se je končal 7. aprila z obsodbo: Diamantstein tri, Kopčinović in Čopič po pet mesecev, drugi soobtoženci so oproščeni.

Delavska stavka na Reki. Večina delavstva na Reki je v sredo stopila v stavko in je pričakovali, da se ista razširi v splošno stavko. Glavne zahteve stavkujočih: Takojšnja upostavitve prometa z Jugoslavijo, plačevanje mezd v lirah, povrnitev vsega po italijanski, oz. D' Annunzijevi vladi izgnanega delavstva.

Stavka občinskih nameščencev v Trstu. Občinski nastavljenici v Trstu so vstopili od zadnjega delavca do najvišjega uradnika v popolno stavko. Generalni civilni komisar Mosconi zahteva, da stavkujoči takoj pričnejo zopet z delom, oziroma uradovanjem.

Avstrija.

Vpad nemških komunistov v Maribor? Po zasebnih sporočilih iz Nem. Avstrije, nameravajo iz Gradca in drugih zgor. štajerskih mest iztirani nemški komunisti sestaviti posebno „armado“, s katero hočejo vstopiti v naše obmejno ozemlje ter predvsem zasesti — Maribor. Pri tem svojem otročjem načrtu so vendar toliko previdni, da računajo, da Maribor ni čisto brez vojaštva in da bi jih že poiskusi take „igračke“ stal — krvave glave in da bi oni brez krvavih glav čisto gotovo „zasedli“ Maribor — ampak zasedli bi za enkrat le „prične“ zaporov okrožnega sodišča v Mariboru. Da se takemu „vpadu“ in taki „zasedbi“ izognejo, so svojim plačanim agentom „sodrugom“ v Mariboru naročili, naj Maribor v to svrhu primerno pripravijo. In sicer: naj se organizirajo štrajki v vseh delavskih slojih, nemški železničarji naj ustavijo železniški promet, nemško nacionalno prebivalstvo v mestu in celi okolici do državne meje naj se z zaupno osebno reklamo pridobiva za uresničenje ideje, da mora Maribor tekom enega meseca zopet pripadati pod republiko Nemške Avstrije. Vse vojaštvo, v kolikor še ni organizirano v mariborski „international“, naj se skuša pridobiti za — komunistični program. — Skratka, v Mariboru morajo nastati ugodni pogoji za popolno — anarhijo. Vpad, oz. napad se mora izvršiti — po noči, stanovanja Slovencev, uradna poslopja in vojašnice srbskih oddelkov se morajo zastražiti, tako, da bo mesto od vsake pomoči odrezano.

Tako izgledajo načrti, v kolikor se o njih v krogu nemško-avstrijskih komunistov tudi javno razpravlja. Ne spuščamo se v preiskavo, koliko je resnice na teh vesteh. Pribijemo pa, da je v Mariboru v zadnjem

času res mnogo predznakov tudi za to „neumnost“ — kakor ta načrt nekateri imenujejo. In pribijemo ponovno, da naša vlada, kar se tiče njenih ozirav na naše komuniste, sama kar najbolje skrbi, da bi tudi take „neumnosti“ v Mariboru ne bile — popolnoma nemogoče. Vsaj v teh vihravih časih nastavlja ali pusti nastavlja na odgovorna mesta ljudi, ki jih je pred letom iztiravala v Nem. Avstrijo, naši ljudje pa brezdelni strdajo v zahvalo, da so se izkazali tudi v vseh dosedaj „vročih“ dneh, kot zanesljivi, državi zvesti.

Nemčija.

Boj proti komunistom. Po brezuspešnih pogajanjih med vlado in komunisti se je vlada odločila do izvršitve svojega prvotnega načrta. Državne brambne čete so zasedle velik del ruhrskega ozemlja, kjer se razorožujejo tolpe „rdeče armade“. Revolucijo na ruhrskem ozemlju so nemški komunisti vpriporili s podporo ruskih boljševikov. Da je anarhija še večja, se tudi oddelki vladnih čet poslužujejo prilike ropanja in opustošenja. — Zdaj so tudi Francozi zasedli Frankobrod in več drugih nemških mest.

Iz naših organizacij.

x Za tiskovni sklad „Nova Pravda“. Tovariši! Somišljeniki! Vi hočete postaviti naše glasilo „Novo Pravdo“ na trdna tla in kar je glavno, na svoja, na naša lastna trdna tla!

To je edino prava, hvalevredna želja nas vseh. Treba pa je, da to našo željo tudi uresničimo z dejanjem. Nikakor je pa ne dosežemo, samo ako vsi naši tovariši, vsi naši somišljeniki takoj vpošljejo naročnino. Ampak neizogibno potrebno je, da vsak po svojih močeh prispeva tudi za

tiskovni sklad.

V ta namen smo določili deleže po 50 kron, ki se lahko vplačujejo po dveh obrokih.

Ako vsi tovariši, vsi somišljeniki store svojo dolžnost, zgradimo naši „Novi Pravdi“ ne samo trdno samostojno podlago, ampak vplačani deleži se dotičnim, ki bi tako zahtevali, vrnejo nazaj, denar torej tudi v tem oziru ne bo izgubljen. Govorimo čisto odkrito: Z vplačevanjem deležev za tiskovni sklad riskirate k večjemu vplačanih 50 kron, toda riskirate jih samo tedaj, ako večina vaših tovarišev ne stori svoje dolžnosti.

Tovariši! Somišljeniki! Ako nočete, da bi nekaj vaših tovarišev riskiralo vplačanih deležev, ako hočete, da vsi skupaj s složenim delom dosežemo svoj cilj, da postane „Nova Pravda“ naša last, da postane kmalu tudi dnevnik, da jo izdajamo pod svojo lastno streho:

tedaj vsi na delo!

x Protestni shod proti draginjam. Krajevna organizacija NSS Maribor sklicuje za nedeljo, 11. aprila, ob pol 10. uri dopoldne javen protestni shod v veliki dvorani Narodnega Doma. Dnevni red: draginja, sluščajnosti. Tovariši! Somišljeniki! Na tem shodu se bo izpregovoril kar najostrejši protest proti povzročiteljem draginje. Voditelji posameznih stanovskih skupin, pripravite se, da z odločnim protestom nastopite v interesu svojih organizacij in stavite tozadevne resolucije. Pridite vsi na shod!

x Mladinska organizacija Maribor. O nujni potrebi mladinske organizacije posebno v Mariboru in sploh na obmejnem ozemlju, ni treba dosti govoriti. Naša mladina je naša bodočnost, ona je podlaga bodočim stebrom naše države. V Mariboru je neznana mladina, zlasti nižjega proletarijata zelo zanemarjena. Njeni „ideali“ je ostudno beračenje po ulicah in javnih lokalih. Odrasla mladina se potika po raznih političnih organizacijah, kjer se jim ubijajo narodni ideali; ostali del si svoje ideale ubija sam z alkoholom in v slabih družbah. V mestih se narodno zavedna mladina zanima vsaj za telovadna in pevska društva, na deželi tudi v tem oziru izgleda žalostno. Ker smo

načeloma proti udeležbi mladine pri političnih strankah, pozdravljamo po naši centrali v Ljubljani ustanovljeno mladinsko organizacijo „Bratstvo“, katere podružnico ustanovimo tudi v Mariboru. Več o tem prihodnjič.

x Ženska krajevna organizacija NSS Maribor. Že na javnem predavanju o socializmu in komunizmu se je naše ženstvo opozarjalo na veliko važnost, ki jo igra naša žena v socialnih vprašanjih. Pomnjanje lastnega lista nam je doslej otežilo vspešnejšo organizacijo tudi ženskih slojev. Zdaj ko imamo svoje glasilo „Novo Pravdo“, je treba to organizacijo vsestransko živahno in resno povspesiti. To je v prvi vrsti naloga tovarišic, ki so bile na zadnjem občnem zboru voljene v zbor zaupnikov. Ta zbor ima danes zvečer ob 19. uri v mali dvorani Narodnega doma svoj prvi sestanek, ki naj se ga udeleže vse tovarišice zaupnice in naj pripeljejo s seboj tudi druge za ta važen posel sposobne, delavne in res zaupanja vredne tovarišice. Naša ženska organizacija se mora razširiti na vse sloje zavednega slovenskega proletarijata, na vse javne in privatne nastavljenke, na vse one, ki si z delom svojih rok ali uma služijo kruh in sicer brez razlike stanu. Samo ob sebi je umevno, da spadajo v to organizacijo tudi vse žene naših tovarišev. Službujoče ženstvo se posebno opozarja, da mu je na razpolago pristop tudi v nepolitično, strokovno organizacijo „Narodna socialna zveza“, ki nudi članicam proti neznanim tedenskim prispevkom primerno gmotno podporo za slučaj bolezni, brezposelnosti itd. Za naše služkinje v Mariboru pa treba ustanoviti tudi urejeno posredovalnico za službe, da se vsaj omeji nesramno oderuško izkoriščanje zasebnih posredovalnic. Torej na delo, tovarišice!

Zbirka za tiskovni sklad „Nova Pravda“: Tov. Jerič nabral 1750 K. Nadaljni deleži po 50 K: Tov. Anton Ratej, Simon Šantl, železn. Maribor, Alojz Malenšek, učitelj, Konjice.

Mariborske vesti.

§ Prosimo potrpljenja in sotrudištva.

Z ozirom na pritožbe zaradi dostavljanja lista prosimo: potrpljenje! Pri odpošiljati na tisoče prvih izdaj je vsestranska zadovoljnost nemogoča. Apeliramo pa ob enem na naše v Mariboru bivačije tovariše: pridite pomagati k odpravi lista. Disciplin in skupni interesi na usodi lista zahtevajo brezpogojno, da se vsak tovariš (tovarišica) po svoji možnosti žrtvuje. Da bi celo ogromno delo bremenilo le na ramah nekaterih po- žrtvovalnih tovarišev, drugi pa bi se med tem zabavali in včasih po nepotrebnem zapravljali čas in denar, to ne gre!

§ G. dr. Vilko Pfeifer — zopet teži.

Vladni tajnik dr. Vilko Pfeifer je vložil zasebno obtožbo radi razžaljenja časti zoper vladnega koncipista Alojza Köchlerja in uradnika mestnega knjigovodstva Sedeviča radi njiju ovadbe na finančno okrajno ravnateljstvo, v kateri ovadbi se dolži dr. Pfeiferja in ravnateljja mestne blagajne Boltauserja mahinacij pri mariborskem mestnem drobžu.

§ Iva Švajger najdena? Pri Ptujju je Drava v zadnjem času vrgla dve ženski trupli na suho. Morda se bo na enem ali drugem vendar našla sled skrivnostno izginole Ive Švajger.

§ Vpad nemških komunistov v Maribor?

Opozarjamo na ta sestavek pod „Nemška Avstrija“. (Politične vesti.)

§ Še vedno „Stadtkino“ in še vedno „Ausgang“, „Kassa“, „Rauchen verboten“ in še vedno ni nikogar, ki bi z energično roko vsem tem nemškim nagajivcem pokazal pot iz Maribora in še vedno je kljub temu tu in pri sličnih prireditvah vedno več slovenskega občinstva, kot v slovenskem gledališču.

§ Slovensko knjigovodstvo v trgovinah je ostalo v pretežni večini po nemških trgovinah in obrtih dosedaj večinoma — na papirju vladne odredbe. Vsaj se že izrecno slovenskim strankam izdajajo računi v — nemščini. In mi vse to mirno prenašamo.

§ Maribor brez tržnih cen? Obiskovalka našega trga nam poroča: Še se dobijo ljudje,

ki zahtevajo za blago prinešeno na trg tudi — tržne cene, namreč uradne tržne cene. Čemu neki? Vsak je vesel, da proda kakor mora in vsak je vesel, da kupi kakor mora. Saj se tudi v splošnem pri kupčiji ne nahajamo že v drugem letniku svobodne, z blagom oblagodarjene Jugoslavije, marveč nam vsem, ki smo navezani od svoje „stalne“ plače iz našega trga se prehraniti, se mora tako dozdevati, da se nahajamo še vedno v tretjem in četrtem letniku — svetovne vojne.

§ Stavka trgovskih nastavljenecv je takorekoč že končana. Trgovci so se z nastavljenici toliko sporazumeli, da so pripravljeni vsem upravičenim zahtevam ugoditi, tako glede izboljšanja plač, zopetnega sprejema vsled stavke odpuščenih, praznovanja 1. majnika itd. Trgovski gremij pa je odločno zavrnil zahtevo, da se pogaja; oziroma da priznava soc. demokratično organizacijo, ampak priznava samo stanovsko organizacijo nastavljenecv.

§ Navijalci cen. Med glavnimi sokrivci

neznosne draginje se nahajajo takozvani navijalci cen. To so ljudje, deloma brez drugega posla, večinoma pa taki, ki so svoje službe — tudi državne — zapustili, ker so uvideli, da jim verižništvo v enem dnevu lahko več nese, kakor so v svoji službi zaslužili celi mesec. Tudi akademično nabraženi ljudje, juristi i. t. d. so se posvetili temu novemu „poklicu“. Oblast jih pušča pri miru in to vkljub izdanim naredbam in zakonom, ki določajo, kdo se sme pečati z agenturami i. t. d. Tako je s pomočjo oblastvene tolerance nastal čisto nov stan verižnikov, tihotapcev in navijalcev cen. V Mariboru so gotove hiše, kjer se nahajajo cela gnezda take „gospode“. Tako se nam poroča, da obstoja tako gnezdo v neki hiši v Frančiškanski ulici. Tu sem zahajajo elementi iz Nem. Avstrije, prinašajo in odnašajo blago. V hiši stanuje mlad mož, navidezno brez posebnega posla. Obiskuje naše trgovce, jim priporoča naj si nabavijo večje zaloge najbolj potrebnega blaga, n. pr. vžgalic, on da jih bo razpečeval, dobiček pa se bo seveda razdelil. Ta „dobiček“ pa je mišljen tako, da se blago za nekaj časa odtegne prometu, potem ko se zglaša večja potreba, pomalem spravlja na trg. Isti možakar preskrbuje neko branjevko blizu glavnega kolodvora z moko po 17 K, slanino po 50 K. Kaj, če bi se naša policijska oblast enkrat ojunala, pa bi napravila lov na vse take kaline?

§ Zasodeni tatovi. V zadnjem času sta

se pojavile v Mariboru dve tatinski bandi. Jedna je vlomila v trgovino urarja Fehrenbacha v Gosposki ulici, druga pa v škofijsko palačo in ukradla večjo množino preprog in srebrnine. Škoda znaša v vsakem slučaju okrog 30.000—40.000 K. Po trdnem zasledovanju se je mariborski policiji posrečilo s pomočjo okoliških orožniških postaj vse te tatove zajeti in izročiti sodišču. Tatovi, ki so vdrli v Fehrenbachovo trgovino so bili tako drzni, da so po izvršeni tatvini šli na policijski komisariat in so prosili za potne liste v Avstrijo. Tam jih je slučajno opazil detektiv, ki jih je iskal že po cellem mestu. Namesto v Nemško Avstrijo so šli z varnim spremstvom v preiskovalne zapore okrožnega sodišča. — Težje je bilo priti na sled tatovom, ki so vlomili v škofijsko palačo, ker se ni moglo natanko dognati, kedaj je je bila tatvina izvršena in ker se prvotno ni moglo najti nikakega sledu po tatovih. Ščasom pa je zvedela policija, da sta v zvezi s to tatvino tukajšnji mizarjski mojster Ogner in neki „Ernest Schreiner“, tako se je namreč imenoval. Nadalnje poizvedbe so dognale, da se ta poštenjak ne piše „Ernst Schreiner“, marveč Franc Starzer, rojen in pristojen v Gradec in da je izvršil tatvino v družbi svojih bratov Josipa in Ferdinanda Starzerja. Vsi se klatijo že dalje časa v mariborski okolici brez dela in se preživljajo s tatvinami. Za zločine, ki so jih izvršili v naši državi, se bodo pokorili tukaj, po prestani kazni pa se jih bode izročilo sodišču v Gradec, ki jih tudi zasleduje radi tatvin, ki so jih izvršili v Gradcu. Tudi najbolj prebrisani zločinci ne uidejo ma-

ščevalni roki pravice in prej ali slej jih doleteti zaslužena kazen.

Š Kaj je z zaplenjenimi konji? Pred več ko enim mesecem so na tukajšnjem glavnem kolodvoru zaplenili 106 iz Hrvatske pripeljanih konj namenjenih seveda za Nemško Avstrijo. Kakor se nam od gotove strani poroča, ti konji še danes čakajo končne rešitve vprašanja: ali gredo nazaj ali naprej ali pa — poginejo na mariborskem kolodvoru? Nam pa se nehote vsiljuje še eno vprašanje, namreč: ali so se tudi pri nas uvedle — hrvatske razmere?

Š Ruška kočja na Pohorju, 1250 m, se začetkom meseca maja otvori. Oskrbo prevzame zopet g. Sernc, tako, da smo zagurani dobre postrežbe v vsakem oziru. Natančen dan otvoritve objavimo pravočasno.

Š Zasebni učni zavod Legat, Vetrinjska ulica 17/I. naznanja, da začne dne 3. maja novi tečaj za slovensko stenografijo, strojepisje, slovensko korespondenco, nemško korespondenco, računstvo, slovensko knjigovodstvo, nemško knjigovodstvo, slovenščino za začetnike, lepospisje in cirilico.

DOPISI.

Is Studencov.

st V Studencih je dobil gostilniško koncesijo g. Anton Gasperič. S tem je vsaj deloma popravljena krivica, ki jo je trpel Gasperič za časa paševanja znanega dr. Juritscha v Studencih. Obenem je ustrezno Slovincem v Studencih, ker imajo sedaj vsaj en pošten in dostojen lokal, kjer se morejo shajati.

st V našem družabem življenju je zavel svež dih. Naše zavedno delavstvo se je začelo gibati. Imajo svoje pevsko društvo „Drava“, ki prav pridno napreduje in šteje že veliko število podpornih članov, pa tudi okoli 40 pevcev. Želeli bi samo, da nam priredi v najkrajšem času kakšen družinski večer, da bi se malo natančneje seznanili. Pevsko društvo ima tudi odsek tamburašev, ki že prav dobro zabrenkajo. Lej tako naprej! Pokažimo svetu, da živimo, da tudi naše delavstvo zamore marsikaj. Vsem pevcem in tamburašem želimo mnogo uspeha.

st „Sokol.“ Dobili smo lastni Sokolski Dom. Ponos in kras za našo občino, ki je trpela leta in leta pod kruto nemčursko roko. Hvaležni smo vsem studenčkim nemčurjem, da so nam sezidali tako krasno stavbo. Hrast, ki ga je zasadil znani „treuer Jugoslavce dr. Fritz“ je posekala močna in odločna sokolska roka — strla ga je — zrastle ni visoko, rodil ni obilnega sadu. Kaj gospodič Fritz, tega takrat niti sanjali niste, ko ste trpinčili nas zavedne Studenčane, ko za nas niste imeli drugih izrazov kakor: „serbische Hammeldiebe in windische Bagage!“ Vse se bridko maščuje. — Mlademu Sokolu pa kličemo: „Dvigni krila, razširi jih in čuvaj nas v boju za novo pravdo! Zdravo!“

st Telovadna akademija, ki jo priredi Sokol v Studencih v vseh prostorih Narodnega doma v Mariboru, se vrši dne 17. aprila, ob 8. uri zvečer. Ker je čisti prebitek namenjen za Sokolski Dom, se vsi prijatelji Sokola vabijo k obilni udeležbi.

Radvanje.

r Kdo je kriv neznosne draginje? Pomankanje blaga. Ako ne bi bilo pomankanja, ne bi cvetelo verižništvo, ne tiho-tapstvo. Vsakdo se še živo spominja, kake slavospeve je prinašalo nemško časopisje o nemških podmornikih, ki so tako junaško in slavno vršili svojo nalogo. Njih časopisi so prinašali stalne tedenske pregledne o potopljeni sovražni tonaži. Vsakomur je znana pesem „Das Unterseebootlied“, opisujoča podvige podmorskih vitezov. In res, Nemci so izvršili velikansko delo. Na dnu morja leže danes milijoni in milijoni ton vsakovrstne moke in žita, masti, olja, sladkorja, konzerv, obleke, sukna, usnja i. t. d.! Hoteli so uničiti druge, toda zgodilo se je obratno. Nemci stradajo, kot nobeden drugi. Bog je pravičen in strašna je šiba, s katero jih danes tepe, milijoni blaga, s katerim bi se Nemci živeli dve leti, leže pod vodo. Te velikanske množine manjkajo danes v svetovnem gospodarstvu —

blagovna konkurenca je nemogoča. Izčrpane so vse zaloge in predno se zopet ustvari, bo preteklo še neka časa — oh, kako bridka je vendar usoda. To so dejstva, ki jih ne morejo utajiti niti gospodje, ki se danes priznavajo k internacionali, a se je velika večina njih, posebno v Mariboru, ves čas vojne najbolj ogrevala za vojno, do konca, do zmage nad vsem svetom ter najbolj navdušeno prepevala „Unterseebootlied“, katero pesem se je tudi velikokrat slišalo prepevati v Radvanju največ od tistih ljudi, ki so danes največji kričarji v „internacionali“.

r V Radvanju pri Mariboru so si internacionalci skuhalo lepo godljo v svoji gorečnosti za nemško šolo. Na svojih shodih in v spomenicah na šolske oblasti so obdolžili šol. voditelja dejanj, ki se ne ujemajo s korektnostjo šol. voditelja. Voditelj je hotel stvar mirno poravnati ter je uradno klical zapeljane stranke in jih opozarjal na posledice. Kdor se je vabilu odzval, je preklical obdolžitve. Internacionalci so to zvedeli, pa so pritiskali na zapeljance, da se niso vabilom več odzvali. In tako ni preostalo drugega, kakor poiskati si zadoščenja pri sodišču. V kratkem se bode vršila obravna, kjer nastopi nad 40 obtožencev. O izidu bomo svoj čas poročali.

Pekre.

p Kmetje-socijal. demokrati. To se sicer malo čudno sliši, ampak za naše razmere je to nekaj čisto razumljivega. Naših kmetov Jugoslavija ni za las spremenila. Ostali so, kar so bili, Nemški Avstrijci ali kar je bilo svojčas isto, Štajercijanci. Nemške meščanske stranke se zanje ne brigajo več, „Štajerca“ ni več, torej, so se vpisali v organizacijo nemške „internacionalne“. Ta pomeni zanje, ne kot nasprotna razredna in politična stranka, ampak glavno je, da je nemška stranka, ki se tudi zanje briga. Z njeno pomočjo upajo, da pri volitvah zopet zadavijo vse, kar je še ostalo slovenskega. Šli bi tudi v Samostojno Kmečko Stranko, toda oni dobro vedo, da obstoji ta stranka na Kranjskem in na južnem delu Štajerske samo iz Slovincem, tu na meji pa je še premalo bivših štajercijancev vmes. Zato so si rajše izbrali stranko, ki je vsaj tu v Mariboru odločno nemško-avstrijsko misleča. Prihodnjič še kaj več.

Is Ptuj.

p Strašen zločin. V Orešje pri Ptuj je prišel na veliko soboto k zakonskima Kolarič nek njun sorodnik. Prosil ju je, da bi smel ostati pri njih čez praznike, kar sta mu oba drage volje ustregla (celo prigovarjala). V pondeljek zjutraj, ko je šel Kolarič v hlev živino krmit, je pa stopil „gost“ za njim in ga s sekuro dvakrat udaril po glavi, da se je nesrečnik takoj nezavesten zgrudil na tla; potem je zločinec zaprl hlevna vrata in šel v sobo, kjer je našel njegovo soprogo in jo istotako udaril z ostrino sekire dvakrat po glavi, da je na mestu obležala v mlaki krvi. Nato je pobral ves denar, ki sta ga imela Kolaričeva in nekaj obleke ter zginil. Do sedaj se ga še ni moglo zasačiti. Oba težbo ranjena so prepeljali v ptujsko bolnišnico, kjer je ona že umrla, on pa se bori s smrtjo.

Celje.

c Beračenje. Po celjskih ulicah in raznih vogalih se opazuje nebroj enec, ki beračijo in prosijo mimogredoče občinstvo za milodare — katerim se vidi, da so res največji siromaki, ali vsled bolezn ali poškodb, ki so jih pridobili v strelskih jarkih. Državna in občinska oblast bi morali najti sredstva, da se take reveže dostojno preskrbi. V to bi priporočali v prvi vrsti prazne dvorce novopečenih celjskih graščakov ala Stermecki, Rebeuschegg, Leskoschegg z turške zastave, Čater, Rakusch & Comp. Kristus je učil, dajte Bogu kar je božjega, cesarju kar je cesarjevega, mi pa pravimo „revežem, kar je njihovega“!

c Veletrgovec z lesno industrijo Ivan Čater se peča razen s svojo stroko tudi z raznimi drugimi verižniškimi predmeti. Dne 31. marca mu je zaplenil gospodarski urad en vagon slanine, katera se je

baje našla med drvami skrita. Radovedni smo, kje je skrita množina jaje — en vagon, katera je došla v Celje že pred dvema mesecema. Nedavno je prišlo na njegov naslov tudi štiri vagone prašičev, masti in slanine, ki jih je hotel gospodarski urad zapleniti. Gospod veletrgovec Čater pa je zabranil z motivacijo, da oskrbuje s tem blagom gotove delavske konzume in razprodajalnice. Kje so ti konzumi, prosimo, z imeni na dan! Raznim gospodom od mero-dajnih mest bi želeli malo manj prijateljstva s takimi škodljivci. Mogoče se pa zaplenjena slanina razdeli jednako konfisciranim črevljem.

c Majdičev mlin. Pred tremi tedni je došlo v Celje okrog 24 vagonov žita za gospodarski urad. Ker pa mestni mlin — poleg teh 24 vagonov še približno 10 drugih — ne more obvladati te množine, zastajajo vozovi na celjski postaji, s čimer se blago vsled stojnine vovoz podražuje. Vprašamo slavno vlado v Ljubljani, kaj je z Majdičevim mlinom? Ta mlin je modernejši opremljen, kakor mestni mlin ter zmelje lahko na dan šest vagonov žita, čuje se pa, da je gospod Majdič akcijonar zagrebškega paromlina in baje tam zasluži mnogo več nego z lastnim mlinom. Priporočali bi deželni vladi, da ta mlin zaseže.

Is Rimskih toplic.

Tukaj so še vedno večje trafike v rokah narodnih nasprotnikov, ki so se posebno za časa vojske odlikovali z zaničevanjem jugoslovanskega, osobito srbskega naroda in se še danes ne morejo spoprijazniti z mislijo, da žive v jugoslovanski državi. Imamo dovolj slovenskih invalidov, narodno zavednih mož, ki so si zaslužili in imajo tudi pravico, da se država za njih pobriga s tem, da bi jim podelila lahek zaslužek. Nujna potreba je, da se trafike v Rimskih toplicah in pri Sv. Marjeti razpišejo. — Ljudstvo pri nas je že zelo radovedno, kedaj se izvede agrarna reforma. Dosedaj se je samo obljubovala in ostalo je seveda vse tudi pri besedah. Koliko kočarjev in delavcev že nestrno čaka, kedaj bodo imeli priliko dobiti zopet majhen košček rodovitne zemlje ali gozda od obširnega posestva imetnika Rimskih toplic, ki je znal tekom let odkupiti za nizko ceno najlepša zemljišča. Tega posestva se ni dalo niti pod sekvester, ampak se mu je postavilo samo nadzornika. Čemu se ščiti človeka, ki je znano surovo ravnal z ruskimi ujetniki in izkoriščal domače ljudi, ki so in še vsled siromašnega položaja garajo celi dan za sramotno, nizko plačo. Iz golega narodnega sovraštva ta človek tudi ni hotel oddati „gostilne zavedni Slovenki v najem.“

Kočevje.

k Našim Kočevjarjem raste greben vedno bolj. In kako tudi ne, ko jih ščitijo razne vidne in nevidne roke. Tako imamo na Travi pri Kočevski Dragi za predsednika krajnega šol. sveta še vedno zagrizenega renegata, ki se, v svesti si zaščite od zgoraj, obnaša skrajno žaljivo in izzivalno napram vsemu, kar je slovenskega. Dasiravno zahteva naredba o preustroju šolstva, da se imajo tudi nemški otroci učiti par ur na teden slovenski, vendar prepoveduje ta možakar svojim otrokom udeleževati se slovenskega pouka. Pravi namreč, da se otroci slovenskega jezika na cesti nauče. Ali more biti potem govor o kakem smotrenem delu med domom in šolo, če vidijo drugi starši, kako se obnaša njihov zastopnik — predsednik krajnega šolskega sveta. Oblast za vse to ve, vendar vse to mirno trpi. Vidi se, kako še veje ponekod avstrijski duh.

Društvene vesti.

Š Spored velikega ljudskega koncerta v prid Dijaške kuhinje v Mariboru je jako zanimiv. 120 pevcev in pevka ter 50 godbenikov Divizijske godbe bo proizvajalo: 1. Smetana, Overtura k „Libuši“ (orkester). 2. Schwab, Zlata kangljica. Mešan zbor z orkestrom. 3. Smetana, Zbor vaščanov iz „Prodane neveste“. Mešan zbor z orkestrom.

4. Mešani zbori: a) A. Förster, Naše gore; b) L. Hudovernik, Naša zvezda; c) G. Ipavic, Milada; d) Ruski narodni (harm. E. Beran). 5. Beran: a) Dumka, b) Scherzo. Orkester. 6. Dvoržak, IV. slovansky tanec. Orkester. 7. Mozart, Overtura k „Čarobni piščali“. 8. Ženski zbori z orkestrom: a) Beran, Introdukcija. Orkester. Spev vil. Spev in ples vil (alt-solo); b) H. Volarič, Slovenskim mladencam. 8. Borodin, S step. Orkester. 10. Jenko, Zbor ciganov iz „Vračara“. Mešan zbor z orkestrom. Koncert se vrši dne 16. aprila (petek), ob 8. uri zvečer v Götzovi dvorani. Predprodaja vstopnic pri g. Zlati Brišnik v Slovenski ulici od pondeljka dalje.

Izpred sodišča.

Roman v rešilnem vozu. Rešilni vozovi so že marsikomu rešili življenje, to je vobče znana resnica. Ampak, da so rešilni vozovi sposobni rešiti tudi „čast“ stranskih potov zaljubljenih zakoncev, to je tako maloznano, da se splača ta roman čitati. „On“ ima nekje v Mariboru lepo urejeno delavnico, opremljeno z divanom. Izmed trolitih, ki so se na tem divanu pustile zmerit noge in nožice za nove črevlje in črevljčke, je bilo tudi 17 letno dekle, ki je našlo posebno simpatijo do 40 letnega galantnega in vse-skozi izkušenega moža. Pa da bo ta del romana čim krajši; našla sta se in kmalu zašla na „stranska pota“, katerih najljubši cilj je bil — divan. „Ona“ je o teh potih svoje zakonske polovice začela nekaj slutiti. Ženske imajo v sličnih slučajih sploh dober „nos“. V jutru po neki noči, ko njega ni bilo domov, se napoti v delavnico. Našla je divan obojestransko „zaseden“. Gotovo kritičen položaj... Pa on ni bil mož samo razuma, marveč tudi izuma. „Vidiš draga moja, ta-le je sinoči prišla si črevlje pomerit, naenkrat ji pride neznansko slabo, nisem si vedel drugače pomagati, pustil sem jo tu na divanu, ker druge pomoči ni bilo, pomagal sem ji sam. Zdaj si ti tu, jaz pa skočim hitro po rešilni voz, da to ubožico odpeljejo v bolnico“. In tako se je tudi zgodilo. Kmalu na to se ustavi pred delavnico rešilni voz, naložili so vanj „težko bolano ubožico“ in odvedel jo je v bolnico. Katero bolezen so tam zdravniki konstatirali, to nam žal ni znano. Vemo le, da je žena kmalu na to prišla na pravo sled tej „težki“ bolezn in da je v svo ogorčenostjo užaljene zakonske boljše polovice tožila „njega“ in njo po § 502 kaz. zak. Med razpravo je postala velikodušna; odpustila je „njemu“, ker je obljubil, da ne bo več stregel takim „bolnicam“ in na tak način iskal rešitve v — rešilnem vozu. Toda „njej“ sami pa ne more odpustiti; zahteva odločno, da se jo kaznuje. Ali v tem kritičnem položaju je „ubožica“ sama našla rešitev; ne več v rešilnem vozu, ampak v zastarelosti ovadbe oziroma tožbe. Pred prvim sodnikom je našla milost in verjetnost, da je tožiteljica svojo ovadbo vložila prepozno. Ker „ona“ nasprotno trdi, roma ta roman v rešilnem vozu še naprej. Kako bo končal, o tem svoječasno poročamo.

Razne vesti.

* **Revolucija elementov.** O velikonočnem času je skoro vsako leto že v navadi, da pričnejo tudi podzemeljske sile revolucijonirati. In navadno je stari ognjenik Vezuv začetnik in povzročitelj te revolucije. Predno pa pride do izbruha, povzroča izpuhtevanje plinov velikanske nevihte — čudno, skoro vedno v Severni Ameriki. Te dni je v severozahodnem delu države Illinois in po več krajih držav Ohio, Michigan, Indiana itd. razsajala strahovita nevihta, vsled katere je bilo mnogo človeških žrtev in na milijone dolarjev škode na poslopih. Več tisoč ljudi je brez strehe, bolnice po prizadetih krajih so prenapolnjene s ponesrečenci.

* **Na smrtni postelji** se nahaja Nem. Avstrija. To ne trdimo mi, ampak naši „rdeči sodrugi“ sami. Po svojih glasilih pišejo že po smrtnice, ki se glase tako ali

slično: Vkljub temu, da se soc. demokratiška republikanska vlada na vse kriplje prizadeva republiko Avstrijo na podlagi načrtov našega socialističnega programa ohraniti pri življenju, se republika nahaja na robu prepada, na smrtni postelji, leži že v zadnjih izdihljajih. Ljudje umirajo lakote, industrija in delo počivata. Valuta stoji na najnižji stopinji, vrednosti se prodajajo tujim kapitalistom za sramotne cene. Ne življenje, po-časno hiranje in pogin od danes na jutri, je odvisno od beračenja, od miloščin, ki nam dohajajo iz sovražnih držav. A med tem počasnim hiranjem onih, ki si za drag denar podaljšujejo življenje, umirajo tisoči... Tako toraj izgleda „raj“ tam v Nem. Avstriji, po kateri hrepeni še toliko naših ljubih Mariborčanov, med njimi tudi mnogo, mnogo naših — „rdečih sodrugov“, ki zdaj svečano zatrjujejo, da se niso nikdar ogrevali za to, da pride tudi Maribor pod republikansko okrilje tega „raja“ — na smrtni postelji.

* **Davek na vojne dobičke.** Vlada v Beogradu se je po dolgih premislekih vendar odločila, da vsaj pusti razglasiti davek na vojne dobičke. Pa gospodje vojnodobičkarji imajo tudi še zdaj časa dovolj, da spravijo, kar še niso spravili — na varno. Kajti gospod finančni minister je za enkrat odredil, da se „naj takoj dela za določitev dohodninskega davka in davka na vojne dobičke v Hrvatski, (tam jih je največ) Slavoniji, Bosni, Hercegovini, Dalmaciji, Sloveniji in Istri, in sicer za vsa ista, za katera niso bila določena“. Smo radovedni, koliko časa še preteče od dneva te odredbe pa do točne izvršitve z istim popolnim uspehom, kor bi se to — že zdavno lahko zgodilo.

* **Poletni čas v Jugoslaviji.** Kakor čuje mo, so menda iz samega brezdelja sklenili v zadnji seji ministrskega sveta, da mora tudi naša država posnemati Nemčijo ter vpeljati poletni čas. Ob polnoči med 9. in 10. aprilom pomakne se čas za eno uro naprej. Letni čas naj bo trajal do 30. septembra. Čudom se čudimo, da nima ministrski svet nobenih plodovitejših ukrepov delati ter se s takimi otročarijami peča. Žalostna nam majka!

* **Pozor pred ital. falzifikati!** Na Dunaju kroži veliko število falzificiranih italijanskih bankovcev po 50 in 100 lir starejših emisij od leta 1896. Ti falzifikati, ki so najbrže enega in istega izvora, se razlikujejo od pravih bankovcev osobito po sledečih znamenjih: Pravi bankovci imajo na obeh straneh v velikem medaljonu razločno izkovan Neptunovo glavo v vodenem tisku le v prozirači luči, torej transparentno, pri falzifikatih se pa vidi to glavo le na hrbtni strani v medlo sivi, nerazločno posneti sliki. Te falzifikate je baje izdajal neki Italijan pri nakupih v trgovinah. Popisan je kot 25—30 let star, velike, vitke rasti, temnih lasi, temnih lic brez brade ali majhnimi brki, oblečen z zelenkastim, kosmatim površnikom in mehkim zelenim klobukom. Nahajal se je večidel v spremstvu neke žene v starosti 20—25 let, srednje velikosti, vitke rasti, z lepim okroglim licem, temnih lasi, oblečene v temnomodri kostum s slamnikom, tolmačila mu je pogovore. Ta popis je prikladen na nekega Luigi Lagomarsino, trgovca iz Milana, rojen 24. maja 1895 v Milanu in tja pristojen in Malvino Mallaire ali Valerijo Mallaire, rojena leta 1900 v Inns-

bruck, ki sta stanovala od 13. marca 1920 v hotelu Stefanie na Dunaju in sta zadnji dan nemudoma zapustila ta hotel. Občinstvo se opozarja na te falzifikate in da, v slučaju pojave popisanih oseb, iste takoj naznani pristojnim oblastim.

* **Pozor pred sleparji.** Dogodili so se v zadnjem času slučaj, da so se dosedaj še nepoznani zlikovci (v vojaških oblekah) v železniških vozovih, na železniški progi od Zidanega mosta do Špilja in od Celja do Dravograda izdajali za policijske organe ter so pri tem odnesli potujočemu ljudstvu večjo množino vsakovrstnega imetja. V svrhu preprečitve, da ne bi postal eden ali drug potnikov žrtev te vrste ljudi, se opozarja občinstvo, da mora imeti vsak javni organ izkaznico pri sebi. Svetuje se zategadelj občinstvu, da zahteva pri vsakem pregledu, oziroma zaplenitvi blaga od dotičnega stražarja, da mu pokaže svojo izkaznico ter se le v slučaju, da je ista izdana pravilno z uradnim pečatom opremljena od okrajnega glavarstva, policijski oddelek v Celju, uradnemu organu pokoriti, drugače pa ni blaga nikakor oddati, temveč je treba zadevo prijaviti železniškemu sprevodniku oziroma postajenačelniku prihodnje postaje ali orožnikom, če bi bili slučajno v bližini. (Jugoslavija).

* **Borza.** Zagreb, 8. Ameriški dolarji 15.000-15.250, avstrijske krone 68-70, bolgarski levi 200, čehoslovaške krone 190-200, francoski franki 1150-1200, nemške marke 250-252, italijanske lire 825. — Curih, 7. aprila. Berlin 8.80, New York 552, London 22, Pariz 36, Milan 25, Praga 7.50, Krakov 2.30, Budimpešta 2.60, Dnna 2.50, avstrijske žigovane novčanice 2.50.

Rdeča proganda za Nemško Avstrijo.

Tovariši! Somišljeniki!

Naša mariborska „internacionala“ si upa javno trditi, da ni nikdar vganjala propagando v Mariboru in okolici za priklonitev Maribora in okolice k Nemški Avstriji.

Prepričani, da bomo to javno trditev, — da ne rečemo — to javno laž, lahko tudi javno ovrgli in jo podprli z dokazi, se obračamo do vas vseh, da nas tozadevno podpirate. Sporočite nam ustmeno ali pisмено vsaj večje tozadevno vam znane podatke, podprte z dokazi, in sicer z natančnimi imeni dotičnih agitatorjev in pri čem vsaj približno čas in kraj ali priliko, kje in kako se je propaganda izvršila. Vsi taki podatki morajo biti točni, zanesljivi. Na pisemenih poročilih naj ob zaključku vsakdo tudi pripomni ali je pripravljen za svoje podatke prevzeti, če treba tudi osebno odgovornost ali hoče, da se ga ne imenuje. V obeh slučajih pa mora biti poročilo opremljeno z natančnim naslovom poročevalca.

Tovariši! Somišljeniki! Naša mariborska „internacionala“ (kakšna druga drugod nikjer ne obstoja več) sama vam nudi najlepšo priliko, da jo po zasluženju pošteno razkrinkate. Uverjeni smo, da ji to lastno njeno željo lahko izpolnite!

Uredništvo.

Izdajatelj in založnik: Konzorcij „Nova Pravda“.

Odgovorni urednik: Franjo Pirč.

Tisk tiskarne Sv. Cirila v Mariboru.

Priporočljive tvrdke:

Fran Novak

prva slovenska brivnica 10-3

Maribor, Aleksandrova c. 22.

JAKOB LAH

Maribor, Glavni trg 2

Zaloga črevljev, perila, potnih košar, tržnih torbic i. t. d. 10-3

Josip Mislej

pekovski mojster 2-1

Maribor, Koroška cesta 21

ABONENTI

na kosilo, dnevno osem kron se sprejemajo v restavraciji 2-1

„Križev Dvor“

Maribor, Ruška cesta št. 45.

Za obilen obisk se priporočata Leopold in Lenka Habjanič.

Razširjajte „Novo Pravdo“!

Novi tečaji za

slovensko stenografijo, nemško stenografijo, strojepljse, slovensko korespondenco, nemško korespondenco, računstvo, slovensko knjigovodstvo, nemško knjigovodstvo, slovenščino za začetnike, hrvaščino, nemščino za začetnike, lepopisje in cirilico 3-1 s

začnejo 3. majnika 1920

Zasebni učni zavod LEGAT

Maribor, Vetrinjska ul. 17, I. n.

Govorilne ure od 11. do 12. Telefon 34-VIII. Natančen prospekt se dobi brezplačno tudi v knjigarni Heinz v Gosposki ulici.

Nabirajte za Tiskovni sklad!

Anton Černe

graver 10-3

Ljubljana, Dvorni trg I

Največja zaloga moških in deških oblek po solidnih cenah Schwab & Bizjak, Ljubljana

Dvorni trg št. 3.

Manufaktura - moda - konfekcija. 10-3

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjamo, da sva otvorila v Krčevini šte. 203 pri Mariboru ob glavni cesti

trgovino z mešanim blagom.

Zagotavljamo točno in solidno postrežbo, se za obilen poset najtopleje priporočata.

Resnik & Vabič

Erjavec & Turk

trgovina z železnino „pri zlati lopati“ — Ljubljana

Valvazorjev trg 7. 10-3

Prevzete restavracije.

Naznanjamo cenj. občinstvu, da sva :: prevzela s 1. aprilom 1920 ::

restavracijo

„Križev dvor“

Priporočamo se dobra kuhinja, izvrstna vina in stalno sveže pivo ter točna postrežba.

Cenj. občinstvu se najtopleje priporočata Leopold in Lenka Habjanič.

Zaloga pohištva

KAROL PREIS

MARIBOR, Slomšekov trg 6

Cenik zastoj. — Svoboden ogled, brez obveznosti. 10-3

Zmožnega višjega polirja

(delovodjo) 3-1

sprejme Kranjska stavbna družba v Ljubljani, Levstikova ulica 19.

Baloh & Rosina
Maribor Grajski trg 3 Maribor
galanterija, drobnarija, kosmetični predmeti, potne košare, pletarski izdelki na debelo in drobno.

Franjo Majer

Maribor, Glavni trg št. 9.

Zaloga sukna, platna in manufakturnega blaga.

Repertoire Slovenskega mestnega gledališča.

V soboto, dne 10. aprila: Protekcija. Abon. B-34.

V nedeljo, dne 11. aprila: Pepeluh. Izven abon.

V torek, dne 13. aprila: Protekcija. Abon. A-34.

V četrtek, dne 15. aprila: Sappho. Abon. A-35.

V soboto, dne 17. aprila: Divji lovec. Abon. B-35.

Pošljite takoj naročnino po poštni nakaznici. S 14. aprilom ustavimo list vsem, ki med tem časom še niso vposlali naročnine. Upravištvo.